

Козьміна Н.А.

Національний технічний Університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», Україна

Вправи на розвиток навичок аудіювання та контролю сприйняття аудіо інформації на заняттях з іноземної мови у технічному університеті

Загально відомо, що задача формування навичок аудіювання, розуміння та сприйняття на слух іншомовного мовлення, є найбільш складною в контексті формування навичок всіх чотирьох видів мовленнєвої діяльності. Саме тому останнім часом вирішенню цієї проблеми, тобто розробці новітніх технологій навчання аудіюванню, приділяється все більше уваги. Мета формування навичок аудіювання охоплює ряд задач, які викладач має вирішувати системно, крок за кроком, на кожному занятті з іноземної мови. Формування цього виду мовленнєвої діяльності вимагає регулярного підходу.

Навчання аудіюванню передбачає розвиток необхідних здібностей та активізацію певних психічних функцій. Процес сприйняття інформації на слух передбачає напружену психічну діяльність, і ,як результат, слухач швидко стомлюється, його увага відключається. Вкрай важливим є розвиток слухової пам'яті, слухової реакції. Розвиваючи слухову пам'ять, студенти вчаться спочатку розуміти сенс окремих висловлювань, поступово збільшуючи об'єм інформації, виділяти головне з усього потоку інформації, тощо.

Без сумлінної підготовки викладача, чіткої постановки задачі , правильного підбору відповідних аудіо матеріалів, розробці вправ, які сприятимуть розумінню та засвоєнню матеріалу, вся робота буде приречена на провал. До початку прослуховування тексту викладач дає організаційну установку, формулює завдання та пояснює як його треба виконувати, зупиняється на труднощах, з якими студенти можуть стикнутися під час прослуховування тексту або виконання вправ та мобілізує студентів на активну роботу.

В методиці прийнято виділяти три групи вправ або три етапи роботи з аудіо матеріалом : вправи, що виконуються до прослуховування, під час та після прослуховування.

Задачею першого етапу є підготовка студентів до сприйняття аудіо тексту, концентрації уваги, зняття психологічної напруги та мовних труднощів. Кількість та контент вправ звичайно залежить від поставлених викладачем задач та від ступеню складності самого аудіо матеріалу. Студентам старших курсів спеціальності енергетичний менеджмент ми можемо перед прослуховуванням просто пред'явити ключові слова та попросити здогадатися про що буде йти мова в аудіо тексті. Також можна їм запропонувати роздивитись графіки, схеми, діаграми та висловити свої припущення, обговорити тему (e.g., Alternative Energy Sources), її різні аспекти (e.g. advantages/disadvantages), вирішити проблему, використовуючи такі інструменти як мозковий штурм, банк ідей, тощо.

На нашу думку треба також розвивати навички сприйняття матеріалу на слух без попередньої підготовки та пред'явлення контексту, не знімаючи психологічні та мовні бар'єри. Така робота повинна мати велику питому вагу. Розуміння аудіо контенту без попередньої підготовки диктується реальним життям, ситуаціями в процесі комунікації, задачею іспитів з іноземної мови для навчання за міжнародними програмами в закордонних університетах.

Під час прослуховування студентам можна запропонувати певні вправи. Зазвичай, це вправи на вміння орієнтуватися в тексті, на пошук специфічної інформації. Необхідно забезпечити слухачів роздатковим матеріалом. Це таблиці, графіки або діаграми, які треба заповнити під час прослуховування. Це також може бути текст з пропущеними словами, які треба вставити під час прослуховування. Цей вид роботи є доцільним на більш високому рівні сприйняття аудіо інформації, оскільки під час роботи з аудіо текстом студент має співвідносити аудіо інформацію з інформацією в друкованому тексті.

Вправи, що виконуються після прослуховування мають контролюючу функцію. Вони можуть перевіряти як загальне, так і повне детальне розуміння тексту. Вправи на загальне розуміння це - вправи типу підтвердити чи

спростувати інформацію (вірно/невірно), підібрати правильну ілюстрацію (картинку, графік, діаграму, тощо) до тексту, вибрати правильний варіант відповіді з декількох варіантів на поставлене запитання, або правильний варіант тлумачення ствердження, вправи на впорядкування пунктів плану або частин тексту. Можна також запропонувати підібрати заголовок до тексту (або окремих його частин) з ряду запропонованих. Поступово вправи ускладнюються та перевіряють більш детальне розуміння аудіо матеріалу. Це вправи типу вставити пропущені слова та словосполучення, співвіднести слово з його визначенням, ідею з частиною тексту, дві частини тексту між собою, причину з наслідком, визначити основну ідею, відповісти на запитання, скласти план, переказ тексту. Ще більш детальне розуміння матеріалу передбачає завдання на творчу переробку тексту, коментування його змісту, погодження з ідеями тексту або їх критики, висловлення свого бачення проблеми, тощо.

Література:

1. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам, -М., 2000
2. Обучение аудированию: учебное пособие / Под ред. Е.И. Пассова, Е.С. Кузнецовой. – Воронеж: НОУ «Интерлингва», 2002.
3. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам Просвещение Москва. 2006.